

Pla docent: Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

PLA DOCENT

Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

🕒 **Durada:** 15 h **Modalitat:** en línia

Presentació del curs

La **disfàgia orofaríngia** (DO) és una síndrome geriàtrica que té una gran importància en l'atenció a les persones grans. Es caracteritza per dificultats en la deglució i és estretament relacionada amb la **desnutrició** (DNT), que és un problema sanitari d'elevada prevalença en aquest col·lectiu. La detecció i intervenció multidisciplinària en la DO és fonamental per reduir la possible morbiditat i mortalitat, així com per millorar la qualitat de vida de les persones que la pateixen.

D'altra banda, la **desnutrició relacionada amb la malaltia** (DRM) és una qüestió que afecta moltes persones amb malalties cròniques, especialment

Pla docent: Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

les persones grans. Nombrosos estudis han demostrat que la DRM es relaciona amb un augment de morbiditat, perllonga l'estada hospitalària, augmenta la taxa de reingressos i incrementa la mortalitat.

En aquest curs, es presenta una visió global de la DO i la DNT, amb l'objectiu de proporcionar a les/els participants, les eines necessàries per detectar i intervenir en aquestes síndromes i permetre així una millor atenció a les persones grans i una millora de la qualitat de vida.

Objectius

- Sensibilitzar els professionals sobre la disfàgia orofaríngia, la seva importància i les conseqüències.
- Detectar situacions de desnutrició en persones amb necessitats complexes d'atenció o pacients crònics.
- Detectar precoçment la disfàgia orofaríngia per mitjà dels mètodes i instruments existents.
- Aplicar els instruments, les pautes, orientacions, recomanacions dietètiques i nutricionals dirigides a la disfàgia orofaríngia i a la desnutrició.
- Interpretar les pautes per avaluar-ne l'aplicació i la presa de decisions pràctiques.

Competències i habilitats

Aquesta formació pretén assolir:

- La detecció de mancances nutricionals en pacient per establir un abordatge terapèutic adient a partir del concepte general de pacient crònic complex i de possibles situacions de disfàgia.
- Aplicació de les pautes i procediments estàndards a fi i efecte de detectar la disfàgia orofaríngia per aplicar correctament els estàndards dietètics, amb la finalitat d'aconseguir una nutrició correcta dels pacients.

Metodologia

Per fer aquesta formació el participant disposa d'un espai virtual on trobarà tots els materials didàctics interactius necessaris, les activitats i els qüestionaris d'avaluació, així com un conjunt d'eines que faciliten la comunicació.

Pla docent: Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

Els materials didàctics del curs estan pensats per facilitar l'experiència d'aprenentatge, amb activitats d'autoavaluació i de reflexió, així com eines i recursos audiovisuals desenvolupats a mida, en els quals professionals experts traslladen i reforcen aprenentatges de valor; uns aprenentatges que ajuden a fer transferible el coneixement.

Aquesta experiència d'aprenentatge inclou històries o casos pràctics que permeten contextualitzar i connectar de manera significativa i vivencial amb els continguts teòrics.

Durant tot el procés d'aprenentatge els participants estan acompanyats per:

- La tutorització que atindrà les consultes que puguin sorgir respecte al curs.
- L'equip de coordinació acadèmica per resoldre qualsevol consulta o incidència de caràcter tècnic sobre el funcionament de l'aula.

Autors/res

Han realitzat l'autoria del curs:

- Clara Joaquin Ortiz – Facultatiu especialista en Endocrinologia i Nutrició de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol.
- Núria Duaso Caldés – Sots-degana del Col·legi de Logopedes de Catalunya.
- Viridiana Arreola García – Logopeda del servei de Rehabilitació de l'Hospital de Mataró.
- Rosa Burgos Peláez – Coordinadora de la Unitat de Suport Nutricional, Servei d'Endocrinologia i Nutrició de l'Hospital Vall d'Hebron Barcelona.
- Beatriz Perez Moreno – Infermera gestora de Casos UTACC BLC GTM ICS.
- Elena López Pérez – Infermera responsable de l'equip de residències de BLC. GTM ICS.
- Mariona Martin Giol – Dietista-Nutricionista del Servei d'Endocrinologia i Nutrició de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol.

Pla docent: Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

- Victòria Avilés Parra - Dietista - nutricionista de la Unitat de Suport Nutricional, Servei d'Endocrinologia i Nutrició de l'Hospital Vall d'Hebron Barcelona.

Director/a activitat i tutors/res

El Director/a de l'activitat és: Sr. Sebastià Santauegènia, director del Pla director sociosanitari.

Realitzarà la tutoria del curs: la Sra. Rosa Burgos Peláez.

Continguts

Mòdul 1: Desnutrició relacionada amb la malaltia en persones amb complexitat clínica

1. Introducció a la cronicitat.
2. Conceptes bàsics sobre la cronicitat.
3. Model d'atenció a les persones fràgils, amb cronicitat complexa o avançada a Catalunya.
4. La identificació dels pacients amb cronicitat complexa (PCC i MACA).
5. Introducció a la desnutrició relacionada amb la malaltia.
6. Què és la desnutrició relacionada amb la malaltia?
7. La desnutrició relacionada amb la malaltia en el pacient amb complexitat.
8. L'abordatge nutricional.
9. Bases per a l'abordatge nutricional en persones amb cronicitat complexa.
10. Bases per a l'abordatge nutricional en diferents patologies.
11. Bibliografia.

Pla docent: Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

Mòdul 2: Disfàgia

1. Introducció a la disfàgia.
2. Què és la deglució?
3. Què és la disfàgia orofaríngia?
4. Detecció i diagnòstic de la disfàgia orofaríngia.
5. Detecció precoç i cribratge.
6. Avaluació clínica: Diagnòstic de la disfàgia orofaríngia.
7. Proves instrumentals complementàries.
8. Orientacions per a la intervenció.
9. Estratègies que requereixen personal especialitzat.
10. Estratègies compensatòries d'adaptació.
11. Cures bàsiques.

Mòdul 3: Casos pràctics

1. Cas clínic Parkinson.
2. Pacient pluripatològic amb antecedents de neoplàsia de cap i coll.
3. Cas demència moderada.

Avaluació

L'element d'avaluació establert en aquest curs és el qüestionari final de mòdul, exercici que permet avaluar individualment els coneixements adquirits sobre els temes corresponents. El mòdul que fa referència als casos pràctics s'avalua per mitjà de la resolució satisfactòria de cadascuna de les situacions plantejades i la superació d'un qüestionari breu, entorn de cada situació o cas plantejat.

Les condicions necessàries per superar el curs són les següents:

- Visualitzar tot el contingut.
- Que la nota obtinguda al qüestionari sigui igual o superior a 7.

En finalitzar, els alumnes valoraran el curs mitjançant una enquesta de satisfacció que inclou la qualificació del professorat, material, documentació i coneixements i habilitats aconseguides.

Pla docent: Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

Requisits d'accés

El curs **va dirigit a** professionals assistencials, comandaments, infermeres/ers, TCAI, altres auxiliars i tècniques/cs, metgesses/s, fisioterapeutes, terapeutes ocupacionals, logopedes, tècniques/cs superior en dietètica, dietistes-nutricionistes, treballadores/rs socials i farmacèutiques/cs.

Dedicació

El curs té una durada de 15 hores en línia i el tutor/a està disponible per atendre els dubtes sobre el contingut en un termini màxim de **48 hores** laborables a través de:

- Fòrum de consultes de l'aula.
- Correu electrònic.

Per altra banda, per dubtes de caràcter tècnic o incidències, les coordinadores atendran consultes a través de:

- Fòrum de consultes de l'aula.
- Correu electrònic.
- Atenció telefònica amb l'horari de dilluns a divendres de **9:30 a 13:30** hores i de dilluns a dijous de **15:30 a 16:30** hores.

Requisits tècnics

Els **navegadors** compatibles per realitzar aquesta formació són les darreres versions de:

Google Chrome

Firefox

Internet Explorer

Safari

Pla docent: Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

Recomanacions per una experiència i funcionament òptims:

- Visualitzeu els nostres continguts preferiblement des d'un **ordinador o des d'una tauleta**.
- Utilitzeu una **connexió estable** i constant.
- Disposeu **d'altaveus** o **auriculars** per poder escoltar els vídeos integrats en els continguts.
- Habilitau les **finestres emergents** del navegador (pop ups) per permetre la visualització correcta del contingut.
- Disposeu **d'Acrobat Reader 9** (o superior) per consultar la informació de documents en format PDF.

Accreditació

Aquesta activitat ha obtingut el Reconeixement d'Interès Sanitari del Departament de Salut.

Pels següents perfils s'ha sol·licitat l'acreditació al Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries – Comisión de Formación Continuada del Sistema Nacional de Salud.

- Infermeria
- Metges
- Logopedes
- Tècnics Cures Auxiliars d'Infermeria
- Dietistes-nutricionistes
- Fisioterapeutes
- Terapeutes ocupacionals
- Grau superior en dietètica
- Farmacèutics

La resta de destinataris del curs que representen els perfils següents rebran un certificat d'aprofitament de l'activitat per part d'UCF i del Departament de Salut.

- Tècnics Auxiliars en Geriatria i Gerontologia
- Tècnic d'atenció socio sanitària
- Tècnic d'atenció a les persones en situació de dependència
- Treballadors socials

Pla docent: Disfàgia orofaríngia i desnutrició relacionada amb la malaltia crònica en persones amb complexitat clínica.

Organitzadors de l'activitat

Aquesta iniciativa està organitzada pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

*Aquest projecte ha estat finançat a càrrec dels fons per a les estratègies del Ministeri de Sanitat, com a suport a la implementació a l'estratègia davant de malalties neurodegeneratives (Inclòs ELA)

Amb la col·laboració de:

